

goede zaak, waaraan de Maatschappij zich wil wijden, groote schad zullen toebrengen.

Dat ook de door de Afdeeling *Haarlem* der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (*Tijdschrift* n°. 13) aangenomen motie mij leed doet, behoef ik na het voorafgaande nauwelijks te verzekeren. Maar nog meer zou ik het betreuren indien het voorstel door de Afdeeling *Dordrecht* ter behandeling op de a. s. Algemeene Vergadering ingezonden, werd aangenomen.

Nog een opmerking ten slotte: Dat de Haagsche Maatschappij als oeconomische instelling met haar eigene materiële belangen zal rekening houden spreekt van zelf. Aan de zuiverheid harer bedoelingen behoeft daardoor gelukkig geen afbreuk te worden gedaan. Maar het is zeker door niets te rechtvaardigen, dat de H.H. DE GRAAF C.S. van haar verklaren. „Het eigenlijk doel „(der Maatschappij) is dan ook niet om werkzaam te zijn in het belang van „het publiek, het is niets dan een poging om medici en apothekers te exploiteeren ten bate der aandeelhouders”. Ik ben dan ook zeer geneigd deze uitdrukking als een lapsus calami te beschouwen, die ik echter meende niet stilzwijgend te mogen voorbijgaan.

W. M. GUNNING.

Mijnheer de Redacteur!

Ten zeerste zoudt UEd. ons verplichten door het onderstaande in uw blad te willen opnemen.

In de *Geneeskundige Courant* van 19 April 1896 en andere bladen komt een artikel van eenige Dordtsche medici voor, hetwelk ten doel heeft medici en apothekers te waarschuwen tegen en zich niet te verbinden aan de 's-Gravenhaagsche Algemeene Maatschappij van Verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ongelukken en ziekten, gevestigd te 's-Gravenhage, Stationsplein 7, aangezien zij anders hun onafhankelijkheid zouden prijsgeven en deze verzekering niet zou zijn in het belang van het publiek.

Naar aanleiding van een en ander meenen wij, dat de volgende vragen kunnen worden gesteld, ten opzichte van de 's-Gravenhaagsche Algemeene Maatschappij van Verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ongelukken en ziekten, gevestigd te 's-Gravenhage.

1°. Is de Maatschappij in het belang van het publiek?

2°. Wordt de positie der medici of der apothekers door de maatschappij bedreigd of geschaad?

3°. Wordt de positie der medici en der apothekers tegenover hun patiënten aangenamer of minder aangenaam door de maatschappij?

4°. Is het ambtenaar zijn van eenige maatschappij voor den medicus vernederend?

5°. Betreft de verhouding van den medicus der maatschappij alleen de finantiële zijde van zijn beroep?

6°. Wekt het toelaten van contrôle met het oog op de finantiële verhouding door den medicus bij zijn patiënten al of niet vertrouwen?

70. Wie staat wetenschappelijk en moreel hooger de medicus, die contrôle toelaat of hij die het niet doet?

Wij zullen trachten deze vragen een voor een te beantwoorden.

Ad: 1. Hoe menig huisgezin, zelfs onder hen, die uiterlijk tot de meer bevoorrechten in de maatschappij behooren, gaat niet geruimen tijd gebukt onder de rekening van dokter en apotheker, bij aldien die hun diensten in een jaar veelvuldig hebben verleend. De bedragen dier rekeningen zijn moeilijk als vaste posten op de jaarlijksche begrooting der huishouding te brengen, aangezien zij geheel afhankelijk zijn van toekomstige en onzekere gebeurtenissen.

Men moet al zeer optimistisch gestemd zijn om onverschillig te blijven voor hooge dokters- en apothekersrekeningen, zelfs al is men ten volle overtuigd, dat naarmate van de verleende diensten, die rekeningen eer te laag dan te hoog zijn. Welnu, door de verzekering tegen ziekte, worden de kosten der ziekten niet alleen over een grooter aantal jaren verdeeld, maar ook over meer hoofden.

Allen betalen voor één, en met recht is dus in deze toepasselijk „een „eenling een zwakkeling”.

Het gaat hiermede als met de levensverzekering. Had men de absolute zekerheid van binnen een bepaald aantal jaren niet te overlijden, dan zou men gewis voordeelijker doen met zich niet te verzekeren. Zoo ook bij ziekte.

Was men zeker binnen eenige jaren niet ernstig ziek te zullen worden, men zou het geld besparen voor de jaren waarin men ziek is en zeker wat overhouden. Die zekerheid ontbreekt echter geheel; vandaar dat het voordeelijker is zich te verzekeren. Het eene jaar is A ernstig ziek en overtreffen de rekeningen van dokters en apothekers te zijnen opzichte verreweg zijn betaalde premiën. In dit zelfde jaar zijn anderen niet ongesteld en moeten hun premiën strekken om de rekeningen van A te betalen. Zoo krijgt ieder zijn beurt, en hij die zijn beurt niet krijgt, is er zeker het best aan toe.

Ad: 2. Dat het geenszins in de bedoeling der oprichters heeft gelegen, ook maar in het minst den medici en apothekers te schaden blijkt ten volle uit het feit, dat aan bijna allen een prospectus tot deelname werd gezonden, voordat nog de helft der aandeelen was geplaatst, die noodig zijn om een naamlooze vennootschap te kunnen beginnen. Het is ons echter bekend, dat een Dordtsch medicus verklaard had, de maatschappij te zullen tegenwerken, voordat hij iets daarvan had gezien. Wij hebben echter niettegenstaande wij dit wisten niet gearzeld aan dien medicus tot zelfs de drukproeven te zenden er bijvoegende, dat het slechts drukproeven waren. Het slot van het bewuste artikel der Dordtsche medici doet ons vermoeden, dat die Heeren liever zelf een dergelijke maatschappij willen oprichten. Zoo zij daartoe overgingen zouden zij voor de soliditeit hunner maatschappij voor een goede contrôle moeten zorgen, en de vraag rijst alsdan of zij zoo vrijgevig zouden zijn als wij. Een geneeskundige of apotheker toch kan niet anders worden ontslagen dan met machtiging van commissarissen, wier namen m. i. een voldoende waarborg opleveren voor onpartijdigheid.

Mocht ook dit niet voldoende zijn, dan is toch nog steeds beroep bij de Commissie van Art. 46 der Statuten en de Algemeene Vergadering van aandeelhouders.

Nu zullen misschien de Dordtsche Schrijvers van het bewuste artikel mij tegenwerpen, dat zij wel allen samen kunnen spannen en in dat geval kan ik met recht antwoorden „zoo de waard is vertrouwt hij zijn gasten”. Het is toch niet wel denkbaar, dat bij de vertegenwoordiging van duizend aandeelen allen het eens zullen zijn.

De waarheid is dus: dat feitelijk de H.H. Geneeskundigen vrij zijn in hun handelingen, want elke Directeur die den bloei zijner maatschappij op het oog heeft, en die dus begrijpt van hoeveel belang de welwillende medewerking van dokters en apothekers is, zal immers van de gemaakte contrôle-bepalingen alleen in die zeldzame gevallen gebruik maken, wanneer misbruik of argeloosheid zoo duidelijk zijn, dat zij iedereen opvallen.

En zullen nu de Dordtsche Heeren beweerden, dat in geen enkel geval bij geen enkelen hunner collega's een dergelijke contrôle gewenscht is? Maar dat zijn uitzonderingen en dwaas is het dus in hooge mate, om van die contrôle-maatregelen, die voor dergelijke zeldzame gevallen werkelijk noodig zijn, een motief te maken, om niet met onze maatschappij mede te werken. Na de lezing van het meer aangehaalde artikel zou men tot de conclusie komen, dat geen der stellers zich heeft verbonden aan de ziekenfondsen van de Maatschappij tot exploitatie van Staatsspoorwegen of van de Nederlandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, want laatstgenoemde maatschappij regelt, naar wij vermeenen, de verhouding tusschen haar en haar medici en apothekers in systeem op dezelfde wijze als de 's Gravenhaagsche Algemeene Maatschappij van Verzekering enz.

Het ontslag is naar wij vermeenen daarbij niet eens geregeld.

Als wij goed ingelicht zijn behoort echter een der stellers tot die medici, die aan genoemde maatschappijen zijn verbonden. Misschien krijg ik alweer ten antwoord, dat die ziekenfondsen een bepaalde categorie van personen betreffen.

Ik vraag als dan: is het bij de 's-Gravenhaagsche Algemeene Maatschappij van Verzekering enz. anders? Niet ieder kan worden verzekerd en dit zal wel nimmer kunnen, tenzij dit onderwerp van Staatswege worde geregeld.

Blijkens het slot van hun artikel, maken de Dordtsche Heeren zich niet zoozeer ongerust over de 's-Gravenhaagsche Algemeene enz., dan wel over concurreerende maatschappijen, welke zouden verrijzen en waardoor wij alsdan in een richting zouden worden gedreven, die wij oorspronkelijk zelf niet hadden gewild.

Wij gelooven dat die Heeren wel gerust kunnen zijn op dit punt, want al verzezen maatschappijen, die zooals zij het zouden noemen, den verkeerden weg uitwilden, dan toch zouden er helaas nog maar al te veel personen overblijven, die niet kunnen worden verzekerd, omdat zij de vereischte verklaringen omtrent een normale gezondheid niet kunnen overleggen.

Wij verklaren bovendien gaarne, zooals wij reeds aan een Dordtsch medicus deden, dat het geenszins onze bedoeling is, dien weg in te slaan en vermeenen dat, wanneer de maatschappijen alleen finantiële instellingen zijn en zich niet bemoeien, met het goed of niet goed behandelen der patiënten, de positie der dokters en apothekers er eerder door gewaarborgd dan geschaad wordt.

Wat de vrees aangaat voor het vestigen van apotheken, dit blijkt duidelijk onuitvoerbaar te zijn, wanneer men aan het platteland denkt.

Gesteld zelfs, dat eenige maatschappij dit wilde doen, dan zou zij practisch op zoovele bezwaren stuiten, dat zij spoedig van werkring veranderde.

En nu vragen wij: was het niet verstandiger geweest van die heeren om aandeel te nemen in het maatschappelijk kapitaal dan op deze wijze spijkers op laag water te zoeken. Waren zij zelf een maatschappij begonnen dan was toch ook een administrateur en kapitaal tot exploitatie noodig geweest.

Ad 3. Zeer zeker zal hun positie tegenover hun patiënten aangenamer worden. Hun diensten zullen meer dan ooit worden geapprecieerd, wanneer die niet gevolgd worden door noodzakelijk geworden hooge rekeningen. Hoe dikwijls toch wordt alleen veranderd van dokter en apotheker uitsluitend om de hooge rekeningen.

Men overweegt in den regel daarbij niet welke diensten gepresteerd zijn, maar kijkt met een schuwen blik naar het hooge bedrag, dat men zich fatsoenlijkheidshalve verplicht acht te betalen alvorens hun diensten weder in te roepen.

De medicus of apotheker aan de maatschappij verbonden, zal zich daarentegen op een veel vrijer standpunt bevinden. Zijn patiënten zullen niet opzien tegen het eind van het jaar. Zij zullen niet veranderen om de hooge rekeningen en daardoor zal de positie van den medicus en apotheker veel aangenamer worden.

Ad: 4 en 5. De maatschappij stelt zich alleen als financier tusschen den medicus en apotheker en hun patiënten.

In die verhouding heeft het zijn van geneeskundige aan een particuliere inrichting voor ziekenverpleging zeer veel overeenkomst met het zijn van medicus der maatschappij. Niemand zal daarin iets vernederends zien. Klachten over onvriendelijkheid enz. zullen dus nimmer bij de maatschappij inkomen, aangezien de verzekerden dan eenvoudig een ander medicus zullen roepen. De beslissing dezer klachten behooren ook niet tot het finantiëele gedeelte en mitsdien niet tot de maatschappij.

Wat betreft de 90 ziektedagen: zie men de Deutsche Krankenkassen (13 weken).

Ad: 6 en 7. Zeer zeker zal het toelaten van contrôle, ook al is dit alleen om de finantiëele zijde te beoordeelen, vertrouwen bij de patiënten wekken.

Zij zullen overtuigd zijn, dat hij die contrôle toelaat zeker van zijn zaak is en wetenschappelijk en moreel veel hooger staat dan zijn collega, die dit niet doet, in den regel omdat hij zich helaas maar al te zwak gevoelt.

Wat het toestaan van consulten betreft schijnen de Dordtsche heeren niet goed te hebben gelezen.

Deze kunnen toch door den Directeur (natuurlijk na ingewonnen advies der adviseurs) worden toegestaan.

Wij hebben gemeend in het belang der medici te handelen door dit niet willekeurig aan de verzekerden over te laten. De behandelende medicus zal dus, indien het noodig is, wèl doen dit bij de Directie aan te vragen.

Ten slotte willen wij nog opmerken, dat de Dordtsche heeren wat voorbarig waren; nergens staat, dat specialiteiten en tandartsen door ons niet

worden betaald. Het tegendeel is waar. Willen zij zich aan onze tarieven onderwerpen, dan zal het ons zeer aangenaam zijn hen uit te betalen volgens het bestaande tarief, totdat de speciale tarieven zullen zijn vastgesteld, men zie blz. 4 van de tarieven en voorwaarden, waar woordelijk staat: „Elke „dokter of apotheker, die zich aan de tarieven der maatschappij wil onderwerpen, wordt als zoodanig aangesteld.”

In plaats van af te wachten tot de maatschappij haar drukwerken definitief had vastgesteld, hebben de Dordtsche heeren alles beoordeeld naar voorloopige drukproeven. Enkele specialiteiten verbonden zich reeds aan de maatschappij.

Uit het vorenstaande zal men tot de overtuiging komen, dat wij de medici en apothekers te hoog achten om hen te willen exploiteeren of te willen beschouwen als een consulten-fabriek.

Intusschen zijn wij den Dordtschen heeren dankbaar ons zoo spoedig in de gelegenheid te hebben gesteld, de lichtzijden onzer maatschappij aan te toonen.

UED. dankzeggende voor de verleende plaatsruimte.

Met de meeste hoogachting. Uw.Ed. dw. dienaar

*De Directeur der 's-Gravenhaagsche Algemeene
Maatschappij van Verzekering tegen de geldelijke
gevolgen van Ongelukken en Ziekten,
CROÏN.*

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Diphtherie-serum. Bijna gelijktijdig met de tragische gebeurtenis te Berlijn, heeft in Oregon een soortgelijk geval plaats gegrepen. Een gezonde jongen van 5 jaar ontving in den slaap een voorbehoedende inspuiting van diphtherie-serum, en stierf binnen vijf minuten (*Brit. med. Journ.*, p. 1051). Het te Berlijn met zoo noodlottig gevolg gebruikte serum is aan een onderzoek onderworpen geweest, dat geenerlei uitkomst heeft opgeleverd. Thans wordt het bloed van het kind onderzocht.

LONDEN. — De X-stralen. Dr. SYDNEY ROWLAND geeft in *The Brit. Med. Journ.*, p. 997 een verslag over dit onderwerp, waaruit hier slechts aangestipt kan worden, dat het nieuwe licht zeer goed is toe te passen tot het zoeken en bepalen van vreemde lichamen in het strottenhoofd, en dat men ook een MURPHY'schen knoop in het darmkanaal kan ontdekken, maar niet localiseeren.

Dr. L. G. STEVENS heeft bevonden, dat zij, die veel met deze stralen werken, dikwijls een pijnlijk erytheem met zwelling krijgen aan de oogleden, de neusvleugels, de bovenlip, de handen en polsen en het praeputium. De Rapporteur stelt dit uitslag gelijk met het zonne-erytheem en besluit nu, dat de X-stralen waarschijnlijk in het zonlicht voorhanden zijn.